

Obydlí, sídlištní objekty a sídliště doby v chronologickém a regionálním rámci

Skupina 1:

Neolit a eneolit:

- **Blízky východ a Balkán **Horna****
- HELLER, J. a kol. 1999: Encyklopedie starověkého Předního východu, 373-381.
- HILLER, S.-NIKOLOV, V. 2000: Karanovo. Beiträge zum neolithikum in Süsteuropa.
- HODDER, I. 2006: Çatalhöyük The Leopard's Tale, London.
- JELÍNEK, J. 2006: Střecha nad hlavou. Kořeny nejstarší architektury a bydlení, VUT Brno, 113-134.
- PAVÚK, J. 1990: Adaptácia neolitického osídlenia na prírodné podmienky, ŠZ 26, Nitra, 63-70.
- PEČÍRKA, J. a kol. 1982: Dějiny pravěku a starověku I. díl, Praha.
- RACZKY, P. (ed.) 1987: The Late Neolithic of the Tisza region, Budapest-Szolnok.
- Kreuz, A. – Marinova, E. – Schäfer, E. – Wiethold, J. 2005: A comparison of early Neolithic crop and weed assemblages from the Linearbandkeramik and the Bulgarian Neolithic cultures: differences and similarities, Vegetation History and Archaeobotany 14 (forthcoming).
- Lenneis, E. 2000: Hausformen der mitteleuropäischen Linearbandkeramik und des Balkanischen Frühneolithikums im Vergleich. In: Hiller, S. – Nikolov, V. (Hrsg.): Karanovo. Band III. Beiträge zum Neolithikum in Südsteuropa, Wien, 383-388.
-
- **Střední Evropa **Mikulec****
- Lichardus-Itten, M. – Lichardus, J. 2004: Frühneolithische Häuser im balkano-karpatischen Raum als Grundlagen Linearbandkeramischer Bauweise. In: Batora, J. – Furmánek, V. – Veličák, L. (Hrsg.): Einflüsse und Kontakte atleuropäischer Kulturen. Festschrift für Jozef Vladár zum 70. Geburtstag, Nitra, 25-56.
- Pavlů, I. 1998: Dům v neolitu a jeho význam pro pravěkou archeologii, AR 50/4, 778-783.
- Pavlů, I. 2000: Life on a Neolithic Site. Bylany Situational Analysis of Artefacts, Praha.
- Pavúk, J. 1994: Štúrovo. Ein Siedlungsplatz der Kultur mit Linearbandkeramik und der Želiezovce Gruppe, Nitra.
- Pavúk, J. 2009: Kolové stavby lengyelskej kultúry: pôdorysy, interiér a funkcia. In: Kazdová, E. (ed.): Otázky neolitu a eneolitu našich zemí – 2008, Brno (v tlači).
- Podborský, V. 2005: K sociální struktuře neolitických sídlišť. In: Podborský, V. (red.): Pravěk mikroregionu potoka Těšetičky/Únanovky. K problematice pravěkých sociálních struktur, Brno, 131-160.
-
- **Západní a severní Evropa **Galociová****
- JELÍNEK, J. 2006: Střecha nad hlavou. Kořeny nejstarší architektury a bydlení, VUT Brno, 113-134.
- Brandt, D. v. 1988: Häuser. In: Boelicke, U. et al.: Der bandkeramische Siedlungsplatz Langweiler 8, Gemeinde Aldenhoven, Kreis Düren, Köln, 36-289.
- Modderman, P. J. R. 1970: Linearbandkeramik aus Elsloo und Stein. Mit Beiträgen von R. R. Newell, Elisabeth J. Brinkman und Corrie C. Bakels. Textband, Anal. Praehist. Leidensia III, Leiden.
- Pavlů, I. 2000: Life on a Neolithic site. Bylany. Praha.
- Smyth, J. 2006: The Role of the House in Early Neolithic Ireland, European Journal of Archaeology 9, str. 229 – 255.

- D. Euler, Die Hausgrundrisse in der bandkeramischen Siedlung Altdorf-Aich, Ldkr. Landshut/Isar, Niederbayern. In: J. Lüning (Hrsg.), Universitätsforsch. Prähist. Arch. 203 (Bonn 2011) 91-208.pdf
([https://www.academia.edu/30973732/D. Euler Die Hausgrundrisse in der bandkeramischen Siedlung Altdorf-Aich Ldkr. Landshut Isar Niederbayern. In J. L%C3%BCning Hrsg. Universit%C3%A4tsforsch. Pr%C3%A4hist. Arch. 203 Bonn 2011 91-208.pdf](https://www.academia.edu/30973732/D._Euler_Die_Hausgrundrisse_in_der_bandkeramischen_Siedlung_Altdorf-Aich_Ldkr._Landshut_Isar_Niederbayern._In_J._L%C3%BCning_Hrsg._Universit%C3%A4tsforsch._Pr%C3%A4hist._Arch._203_Bonn_2011_91-208.pdf))
- J. Lüning, Bandkeramische Hofplätze und ErbregeIn. In: T.L. Kienlin/A. Zimmermann (Hrsg.), Beyond Elites. Alternatives to Hierarchical Systems in Modelling Social Formations. Internat. Conference Ruhr-Universität Bochum, Germany 2009. Universitätsfosch. z. Prähist. Arch. 215 (Bonn 2012) 197-201.
([https://www.academia.edu/16528575/J. L%C3%BCning Bandkeramische Hofpl%C3%A4tze und ErbregeIn. In T.L. Kienlin A. Zimmermann Hrsg. Beyond Elites. Alternatives to Hierarchical Systems in Modelling Social Formations. Internat. Conference Ruhr-Universität Bochum Germany 2009. Universit%C3%A4tsfosch. z. Pr%C3%A4hist. Arch. 215 Bonn 2012 197-201](https://www.academia.edu/16528575/J._L%C3%BCning_Bandkeramische_Hofpl%C3%A4tze_und_Erbregeln._In_T.L._Kienlin_A._Zimmermann_Hrsg._Beyond_Elites._Alternatives_to_Hierarchical_Systems_in_Modelling_Social_Formations._Internat._Conference_Ruhr-Universit%C3%A4t_Bochum_Germany_2009._Universit%C3%A4tsfosch._z._Pr%C3%A4hist._Arch._215_Bonn_2012_197-201))

Doba bronzová:

- **Sídlištní lokality Slámová**
- BOUZEK, J. 2004: Velký dům v Lovčičkách a počátky řecké chrámové architektury, Pravěk NŘ 14, 163-178.
- GARDINY, A. F. 2000: European Societies in the Bronze Age, Cambridge World Archaeology.
- JIRÁŇ, L. (ed.) et al. 2008: Doba bronzová. Archeologie pravěkých Čech 5.
- PLEINEROVÁ, I. 2002: Dlouhé domy únětické kultury v severozápadních Čechách, Sborník Drahomíru Kouteckému, 163-166.
- PODBORSKÝ, V. (ed.) 1993: Pravěké dějiny Moravy, Brno.
- STUHLÍK, S. 2000: Nadzemní kúlové stavby ze starší doby bronzové na Moravě, Pravěk NŘ 10, 219-250.
- WEBLEY, L. 2007: Using and Abandoning Roundhouses: A Reinterpretation the Evidence from Late Bronze Age – Early Iron Age Southern England, Oxford Journal of Archaeology, 127-144.
- ŘÍHOVSKÝ, J. 1982a: Hospodářský a společenský život velatické osady v Lovčičkách, Památky archeologické 73/1, 5-56.
- **Opevněné lokality Laucký**
- Čižmář, M. 2004: Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku. Praha
- Čtverák, V. et al. 2003: Encyklopedie hradišť v Čechách. Praha.
- PODBORSKÝ, V. (ed.) 1993: Pravěké dějiny Moravy, Brno.
- FURMÁNEK, V.-VELIAČIK, L.-VLADÁR, J.: Slovensko v dobe bronzovej, Bratislava. 1991
- JIRÁŇ, L. (ed.) et al. 2008: Doba bronzová. Archeologie pravěkých Čech 5.
- TOČÍK, A. 1981a: Malé Kosihy: Osada zo staršej doby bronzovej. Nitra 1981.
- TOČÍK, A. 1981b: Nitriansky Hrádok - Zámeček. I. Nitra. 1981.
- VLADÁR, J. 1972: Predbežná správa o systematickom výskume opevneného sídliska otomanskej kutúry v Spišskom Štvrtku. Archeol. rozhl., 24, 1972, s. 18-25
- ŠALDOVÁ-ŠTEFANOVÁ, Věra. Sociálně-ekonomické podmínky vzniku a funkce hradišť z pozdní doby bronzové v západních Čechách. *Památky archeologické*. 1977, roč. 68, č. 1, s. 117-163.

- HRALA, J. – ŠUMBEROVÁ R., VÁVRA, M. 2000: *Velim :a Bronze Age fortified site in Bohemia*. Praha
- ČIŽMÁŘ, Miloš. K poznání Hradiska u Jaroměřic nad Rokytnou, okres Třebíč: Zur Kenntnis von Hradisko bei Jaroměřice nad Rokytnou, Bez. Třebíč. *Pravěk. Nová řada*. 1999, roč. 9, s. 335-356.

-
-

Doba železná:

- **Sídlištní lokality Trávníček**
- Venclová, N.; Drda, P.; Chytráček, M.; Koutecký, D.; Michálek, J.; Vokolek, V. 2009: *Archeologie pravěkých Čech. Doba halštatská*. Praha.
- Dular, J. – Tecco-Hvala, S. 2007: *South Eastern Slovenia in the Early Iron Age*. Ljubljana.
- Golec, M. 2003: *Těšetice-Kyjovice 6/Horákovská kultura v těšetickém mikroregionu*. Brno.
- Venclová et al. 2008: *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*. Praha.
- Waldhauser, J. 2001: *Encyklopedie Keltů v Čechách*. Praha.
- Pieta, K. 2008: *Keltské osídlenie Slovenska. Mladšia doba laténska*. (Archaeologica Slovaca Monographiae Studia, Tomus XI). Nitra.
- Čižmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Praha. Drda, P. – Rybová, A. 1998: *Keltové a Čechy*. Praha.
- Meduna, J. 1968: *Příspěvek k problematice pozdní doby laténské na Moravě*, AR XX, 56–69.
- Meduna, J. 1980: *Die Latenzeitlichen Siedlungen in Mähren*.
- **Opevněné lokality Polláková**
- Čižmář, M. 1989: *Pozdně laténské osídlení předhradí Závisti*. *Památky archeologické* 80/1, 59-122.
- Čižmář, M. 1990: *Časně laténské nálezy z hradiska „Černov“, obec Ježkovice, okres Vyškov*. In: *Pravěké a slovanské osídlení Moravy. Sborník k 80. narozeninám Josefa Poulíka, 196-204*.
- Čižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha
- Čižmář, M. 2005: *Keltské oppidum Staré Hradisko. Archeologické památky střední Moravy svazek 4*. Olomouc.
- Čižmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Praha.
- Čtverák, V. et al. 2003: *Encyklopedie hradišť v Čechách*. Praha.
- Drda, P. – Rybová, A. 1997: *Keltská oppida v centru Boiohaema. Památky archeologické* 88/2, 65-123.
- Drda, P. – Rybová, A. 1998: *Keltové a Čechy*. Praha.
- MICHÁLEK, J. – LUTOVSKÝ, M. 2000: *Hradec u Němčtic. Sídlo halštatské a raně středověké nobility v česko-bavorském kontaktním prostoru*.
- Pieta, K. 2008: *Keltské osídlenie Slovenska. Mladšia doba laténska*. (Archaeologica Slovaca Monographiae Studia, Tomus XI). Nitra. Motyková, M. – Drda, P. – Rybová, A. 1984: *Opevnění pozdně halštatského a časně laténského hradiště Závist. Památky archeologické* 75/2, 331-444.
- Venclová, N. (ed.) 2008: *Archeologie pravěkých Čech 7: Doba laténská*. Praha.
- Venclová, N.; Drda, P.; Chytráček, M.; Koutecký, D.; Michálek, J.; Vokolek, V. 2009: *Archeologie pravěkých Čech. Doba halštatská*. Praha.
- Venclová et al. 2008: *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*. Praha.
- Waldhauser, J. 2001: *Encyklopedie Keltů v Čechách*. Praha.

Skupina 2:

Doba římska:

- **Provincie Cimburek**
- ADKINS, L. – ADKINS, R. A. 2012: Antický Řím. Praha
- BAHNÍK, V. a kol. 1974: Slovník antické kultury. Praha
- BARTON, I. M. 1996: Roman domestic buildings. Exeter
- BARTON, I. M. 1995: Roman public buildings. Exeter
- Fischer T. 2001: Die Römer in Deutschland. Stuttgart
- Fischer T. 2001: Die römischen Provinzen, Eine Einführung in ihre Archäologie. Stuttgart
- Vitruvius 2001: Deset knih o architektuře. Praha
- Wolters R. 2002: Římané v Germánii. Praha

Severní Evropa **Konečná**

- CAESAR, G. I.: Commentariorum de bello Gallico. Praha 1964
- Leube 1998 – A. Leube (Hrgs.): Haus und Hof im östlichen Germanien. Tagung Berlin vom 4. bis 8. Oktober 1994. Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie, Bd. 50. Bonn 1998.
- Leube 2009 – A. Leube: Studien zu Wirtschaft und Siedlung bei den germanischen Stämmen im nördlichen Mitteleuropa während des 1. bis 5./6. Jahrhunderts n. Chr. Römisch-Germanische Forschungen, Bd. 64. Mainz am Rhein 2009.
- Oledzki, M.; Skowron, J. 2004 Kultura przeworska. Odkrycia – Interpretacje – hipotezy. Łódź.
- TODD, M. 1999: Germáni. Nakladatelství Lidové noviny. Praha.
- Zimmermann 1984 – W. H. Zimmermann: Ernte. In: G. Kossack/K.-E. Behre/P. Schmid (Hrgs.): Archäologische und naturwissenschaftliche Untersuchungen an ländlichen und frühstädtischen Siedlungen im deutschen Küstengebiet vom 5. Jahrhundert v. Chr. bis zum 11. Jahrhundert n. Chr. Band 1: Ländliche Siedlungen. Weinheim 1984, 258-263.
- Zimmermann 1992 – W. H. Zimmermann: Die Siedlungen des 1. bis 6. Jahrhunderts nach Christus von Flögeln-Eekhöltjen, Niedersachsen: Die Bauformen und ihre Funktionen. Probleme Küstenforsch. 19. Hildesheim 1992.
- Zimmermann 1997 – W. H. Zimmermann: Haus, Hof und Siedlungsstruktur auf der Geest vom Neolithikum bis in das Mittelalter im Elbe-Weser-Dreieck. H. Beck/H. Steuer (Hrgs.): Haus und Hof in ur- und frühgeschichtlicher Zeit: Bericht über zwei Kolloquien der Kommission für die Altertumskunde Mittel- und Nord-europas vom 24. bis 26. Mai 1990 und 20. bis 22. November 1991 (34. und 35. Arbeitstagung) [Gedenkschrift für Herbert Jankuhn] Göttingen 1997, 414-460.

Střední Evropa **Botoněk**

- Droberjar, E. 2002: Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě. Praha.
- *Motyková, K. 1981: Osídlení ze starší doby římské u Dolních Břežan. Příspěvek k problematice výzkumů germánských sídlišť a jejich interpretace, Archeologické rozhledy 33/5, 504-533.*
- Salač, V. 2008: Archeologie pravěkých Čech. 8, Doba římská a stěhování národů. Praha.
- *Šneidrová, K. 1954: Osady starší doby římské po stránce stavební, Archeologické rozhledy 6, 227-240, 286-287, 395.*
- Tejral, J. 2008: Ke zvláštnostem sídlištního vývoje v době římské na území severně od středního Dunaje. In: Droberjar, E. (ed.), Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů, 67-93. Brno.
- Varsik, V. 2008: Germánské sídliská na juhozápadnom Slovensku. Stručný prehľad bádania. In: Droberjar, E. (ed.), Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů, 37-42. Brno.

- Zeman, T. 2006: Sídliště z pozdní doby římské ve Zlechově. Stav zpracování, východiska a cíle projektu. In: Droberjar, E. (ed.), Archeologie barbarů 2005. Sborník příspěvků z I. protohistorické konference „Pozdně keltské, germánské a časně slovanské osídlení“, 451-464. Praha.

Časný středověk:

- Západní Evropa **Krajčovič**

- Bärenfänger 2002 – R. Bärenfänger: Mittelalterliche Bauernhäuser in Ostfriesland. In: The rural house from the migration period to the oldest still standing build-ings. Ruralia IV. 8. – 13. September 2001, Bad Bederkesa, Lower Saxony, Germany.
- Bücker/Hoeper 2000 – Ch. Bücker/M. Hoeper: Dis-persed and nucleated settlements in southwest Germany in Merovingian times. In: Ruralia III. Conference Ruralia III – Maynooth, 3. – 9. September 1999. Pam. Arch. – Supplementum 14. Praha 2000, 217-232.
- P Donat, Haus, Hof und Dorf in Mitteeuropa vom 7. bis 12. Jahrhundert. Archaeologische Beitrage zur Entwicklung und Struktur der baeuerlichen Siedlung, 1980
- Eule 1998 – M. Eule: Die frühmittelalterlichen Siedlun-gen in Aschheim, Lkr. München, Oberbayern. In: Ruralia II. Conference Ruralia II – Spa, 1st. – 7th. Sep-tember 1997. Pam. Arch. – Supplementum 11. Praha 1998, 25-33.
- Edwards, N. 1990: The archeology of early medieval Ireland. London.
- Gerrets 1996 – D. Gerrets: Continuity and change in house construction and the lay-out of rural settlements during the early middle ages in the Netherlands. In: Ruralia I. Conference Ruralia I – Prague, 8. – 14. Sep-tember 1995.
- Grenville, J. 2000: Medieval Housing. London
- Milo, P. 2014: Frühmittelalterliche Siedlungen in Mitteleuropa. Eine vergleichende Strukturanalyse durch Archäologie un Geophysik. Bonn
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu. I, Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí: 6.-15. století. Plzeň
- Wickham, Ch. 2005: Framing the Middle Ages. Oxford

- Střední Evropa **Havelka**

- Kudrnáč, J. 1958: Skladování obilí v jámách – obilnicích. In: Vznik a počátky Slovanů II. Československá Akademie Věd. Praha. s. 233 – 252
- Kuna, M., Profantová, N. a kol. 2005: Počátky raného středověku v Čechách. Archeologický ústav AV ČR Praha.
- Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.
- Měřínský, Z. 2002: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I. Praha.
- Nekuda, R. 2002: Zemědělská usedlost ve středověké vesnici na Moravě. Brno.
- Niederle, L. 1953: Rukověť slovanských starožitností. Praha.
- Pleinerová, I. 2000: Die altslawischen Dörfer von Březno bei Louny, Praha – Louny.
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu I., Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí, 6. – 15. století.
- Ruttkay, M. 2002: Premeny agrárnej osady v 6. – 15. storočí, 69 - 80. In: Slovensko vo včasnom stredoveku. Nitra.

- Šalkovský 2001 – P. Šalkovský: Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt. Archaeologica Slovaca Monographiae. Studia Instituti Archaeologici Nitriensis Academiae Scientiarum Slovaca 6. Nitra 2001.
- Šalkovský, P. 2002: Stavebná kultúra a urbanismus osád, 57 - 68. In. Slovensko vo včasnóm stredoveku. Nitra.
- **Východní Evropa Košťál**
- Flerov, V. S. 1996: Rannesrednevekove jurtoobraznye žilišča Vostočnoj Evropy. Moskva
- Kuna, M. – Profantová, N. 2005: Počátky raného středověku ve středních Čechách. Praha.
- Rusanova 1973 – I. P. Rusanova: Slavjanskije drevnosti VI-IX vv. meždu Dneprom i Zapadnym Bugom. In: Archeologija SSSR. Svod archaeologičeskich istočni-kov E1-25. Moskva 1973.
- Rusanova 1976 – I. P. Rusanova: Slavjanskije drevnosti VI-VII vv. Kultura pražského tipa. Moskva 1976.
- Šalkovský 2001 – P. Šalkovský: Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt. Archaeologica Slovaca Monographiae. Studia Instituti Archaeologici Nitriensis Academiae Scientiarum Slovaca 6. Nitra 2001.
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu. I, Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí: 6.-15. století. Plzeň
- **Opevněné lokality Mach**
- Fusek G.: Die Nebenareale in der Struktur der grossmährischen Burgstadt von Nitra. In: Boháčová I. / Poláček L.: Burg – Vorburg – Suburbium zur Problematik der Nebenareale Frühmittelalterlicher Zentren.
- Galuška, L. 2001: Staroměstsko-uherskohradištská aglomerace – vývoj osídlení a přírodní podmínky v 6.-10. stol. In: Galuška, L. – Kouřil, P. – Měřínský, Z. (edit.): Velká Morava mezi Východem a Západem, 123-137
- Hrubý, V. 1965: Staré Město. Velkomoravský Velehrad
- Klíma, B. 2001: Archeologický výzkum MU na velkomoravském výšinném hradišti sv. Hypolita ve Znojmě. In: Galuška, L. – Kouřil, P. – Měřínský, Z. (edit.): Velká Morava mezi Východem a Západem
- Kudrnáč, J.: Klučov-Staroslovanské hradiště se středních Čechách, Praha 1970
- Macháček, J. 2007: Pohansko bei Březclav: ein frühmittelalterliches Zentrum als sozialwirtschaftliches System. Bonn.
- Poulík, J. 1975: Mikučice. Sídlo a pevnost knížat velkomoravských
- Staňa, Č. 1972: Velkomoravské hradiště Staré Zámky u Líšně. Stavební vývoj, Monumentorum Tutela 8, 109-171
- Vignatiová, J. 1992: Březclav – Pohansko II. Slovanské osídlení jižního předhradí

Témata pokročilý bakaláři a Magistři (10):

Skupina 3:

- **Funerální aktivity v areálech sídlišť a hradišť (pravěk)**
- Bouzek, J. – Koutecký, D. 1980: Mohylové a knovízské kostrové „pohřby“ v jamách ze severozápadních Čech – Skelettbestattungen in Gruben der Knovízer und Hügelgräberkultur aus Nord-westböhmen, Památky archeologické 71, 360-432.

- ČERMÁKOVÁ, E. 2002: Problémy dětství v neolitu střední Evropy. *Pravěk* NŘ 12, 7-45.
- ČERMÁKOVÁ, E. – GOLEC, M. – TRUBAČOVÁ, T. – TVRDÝ, Z. 2007: Kam zmizely horákovské děti. *ŠZ* 42, 23-56.
- ČIŽMÁŘ, M. 2000: Nálezy lidských kostí na moravských sídlišťích doby laténské. *PA*, supplementum 13, 81-91.
- ČIŽMÁŘ, Z. a kol. 1993: Unikátní nález hromadného pohřbu v sídlištní jámě ze starší doby bronzové v Těšeticích-Kyjovicích, okr. Znojmo. *SPFFBU E* 38, 15-57.
- ČTVERÁK, V. – RULF, J. 1989: Nálezy horizontu jordanovské kultury z Třebestovic, okr. Nymburk. *PA* LXXX, 5-29.
- FOJTÍK, P. – DOČKALOVÁ, M. 2007: Středobronzový dětský pohřeb v nádobě z Olšan u Prostějova, *ŠZ* 42, 57- 69.
- JELÍNEK, P. 2007: Nálezy dětských skeletov v sídlskových objektech z neolitu, eneolitu a doby bronzovej z juhozápadného Slovenska, *ŠZ* 42, 71-97.
- KALÁBKOVÁ, P. 2010: Pohřby na sídlišťích lengyelské kultury na střední Moravě. *Živá archeologie*, supplementum 3, 58-64.
- KANDERT, J. 1982: Poznámky k využití etnografických údajů v případě výkladů knovízských „hrobů“ . *AR* 34, 190-200.
- KAZDOVÁ, E. 1992: K pohřebnímu ritu lidu s vypíchanou keramikou na Moravě. *SPFFBU*, E 37, 7-24.
- KOVÁRNÍK, J. 2010: Proč jsou hroby také na sídlišťích z neolitu a eneolitu? *Živá archeologie*, supplementum 3, 50-57.
- PAVELČÍK, J. 1990: Rituální pohřeb ženy na výšinné osadě v Hlinsku u Lipníka nad Bečvou. *AR* XLII, 501-508.
- ROŽNOVSKÝ, D. 2010: Věteřovské pohřby na sídlišťích z území Znojemska, *Živá archeologie*, supplementum 3, 117-124.
- RULF, J. 1996: Problematika pohřbů na sídlišťích v českomoravském pravěku. *ŠZ* 32, 115-123.
- RULF, J. – ČTVERÁK, V. 1997: Osídlení kultury s lineární keramikou a sídlištní pohřby v Třebestovicích. *Archeologie ve středních Čechách* 1, 35-71.
- STABRAVA, P. 2007: Pohřby na sídlišťích lidu nálevkovitých pohárů v Opavě-Vávrovicích. *ŠZ* 42, 185-196.
- STUHLÍK, S. 2007: Pohřby v nádobách v době bronzové na Moravě, *ŠZ* 42, 197-210.
- STUHLÍK, S. 2010: Hromadné pohřby na sídlišťích starší doby bronzové na Moravě. *Živá archeologie*, supplementum 3, 80-92.
- TUREK, J. 2010: Domy mrtvých ve světě prvních zemědělců. *Živá archeologie*, supplementum 3, 7-12.
- VÁVRA, M. – ŠŤASTNÝ, D. 2010: Pohřby na sídlišťích z Kolínska a „pohřby“ z velimské Skalky. *Živá archeologie*, supplementum 3, 31-36.
- WALDHAUSER, J. 2010: Lidské osteologické pozůstatky v sídelních strukturách z období Ha D – LT D v Čechách a na Moravě. *Živá archeologie*, supplementum 3, 151-156
- **Funerální aktivity v areálech sídlišť a hradišť (středověk) Benech**
- Ariés, P.: *Dějiny smrti* I. Praha 2000.
- Čechura, M.: Pohřební ritus ve středověku a novověku ve světle archeologického a antropologického výzkumu. *Archaeologia Historica* 35, 2010, s. 111 – 120.
- Hanuliak M.: Hroby vo veľkomoravských sídlskových areáloch z územia Slovenska. *Slovenská archeológia* 2004.
- Lauwers, M.: Smrt a mrtví. In: Le Goff, J. – Schmitt, J.-C. (edd.): *Encyklopedie středověku*. Praha 2002, s. 676 – 689.

- Mašková, P.: K obrazu středověkého pohřebiště – církevní normy a vypověď archeologických pramenů. In: Dobosz, J. (ed.): Kościół w Monarchiach Przemysławów i Piastów 73–85. Poznań 2009.
- Rulík, J. 1997: Problematika pohřbů na sídlištích v českomoravském pravěku, Študijné zvesti 32, 115-124
- Tichý, R. – Štulc, O. Ed. 2010: Hroby, pohřby a lidské pozůstatky na pravěkých a středověkých sídlištích. Hradec Králové : Katedra archeologie FF Univerzity Hradec Králové.
- Unger J.: Hroby v intravilánu jako projev změny náboženství. In: Kožíak R. / Nemeš J.: Pohanstvo a kresťanstvo. Banská Bystrica 2003.
- Unger J.: Pohřební ritus 1. až 20.století v Evropě z antropologicko-archeologické perspektivy. Panorama biologické a sociokulturní antropologie č. 25,ed. J.Malina. Brno 2006.

- **Vývoj struktury rodiny z hlediska typologického vývoje domu (můžeme na základě domu řešit problém rodiny?) Malíšková**
- Jelínek, J. 2006: Střecha nad hlavou, kořeny nejstarší architektury a bydlení. Brno.
- Škrabada, J. 2003: Konstrukce historických staveb. Příbram.
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu I. Plzeň.
- Filip, J. – Buchvaldek, M. – Sláma, J. 1962: Evropský pravěk: nástin vývoje prvobytné společnosti. Praha.
- Goody, J. 2006: Proměny rodiny v evropské historii: historicko-antropologická esej. Praha.
- Matoušek, O. 2003: Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha.
- Možný, I. 1987: Kapitoly ze sociologie rodiny. Brno.
- Peiger, M. 2009: Rodina v proměnách věků. Brno.
- Stone, L. 1977: The Family, Sex and Marriage in England 1500-1800. New York.
- Goody, J. 2006: Proměny rodiny v evropské historii. Praha
- Wilk, R. – Rathje, W. 1982: Household Archaeology. In: Americal Behavioral Scientist, 25 (6), s. 617-639.
- Yanagiasako, S. 1979: Family and the Household: The Analysis of Domestic Groups. In: Annual Rewiev of Athropology 8, s. 161-205.

- **Demografie sídlišť a sociální diferenciacie obyvatel na základě sídlištních objektů a nálezů/artefaktů (velikost sídlišť, počet obyvatel a jejich struktura, jsou tam bohatí a chudí?) Forst**
- Novák, M. 2012: Proměny sociální struktury obyvatelstva východočeské skupiny popelnicových polí ve světle kontaktu se Středomořím, Brno.
- Filip, J. – Buchvaldek, M. – Sláma, J. 1962: Evropský pravěk: nástin vývoje prvobytné společnosti. Praha.
- Goody, J. 2006: Proměny rodiny v evropské historii: historicko-antropologická esej. Praha.
- Matoušek, O. 2003: Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha.
- Možný, I. 1987: Kapitoly ze sociologie rodiny. Brno.
- Peiger, M. 2009: Rodina v proměnách věků. Brno.
- Pavlů, I. 1938: Činnosti na neolitickém sídlišti Bylany : prostorová analýza keramiky. Praha.
- Květina, P. 2004: Mocní muži a sociální identita jednotlivců – prostorová analýza pohřebiště LnK ve Vedrovicích. Archeologické rozhledy 56, 383-392.
- Jelínek, J. 2006: Střecha nad hlavou, kořeny nejstarší architektury a bydlení. Brno.
- Filip, J. – Buchvaldek, M. – Sláma, J. 1962: Evropský pravěk: nástin vývoje prvobytné společnosti. Praha.

- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu I, Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí, 6.-15. Století
- Smetánka, Z. 1988: Život středověké vesnice. Zaniklá Svídna. Praha
- Unger, J. 2008: Archeologie středověku. Odras života lidí v archeologických pramenech. Hradec Králové

Skupina 4:

- **Zpracování potravin a skladování surovin a potravin od pravěku po novověk (vaření, pečení, sušení atd., typy objektů a jejich funkce)**
- Bořivoj Dostál, Zemědělská výroba na území ČSSR v 6.-10. Století, AH 1976 Brno
- Ivana Pleinerová, Die Altslawischen Dörfer vom Březno bei Louny, 2000
- Kuna, Martin; Profantová, Naďa; kolektiv, Počátky raného středověku v Čechách, 2005
- Beranová, Magdalena. Jídlo a pití v pravěku a ve středověku. Praha : Academia, 2005.
- Beranová, Magdalena. Zemědělství starých Slovanů. Praha: Academia, 1980. s. 11-142.
- Svoboda, Jiří. Čas lovců : dějiny paleolitu, zvláště na Moravě. Brno : Archeologický ústav Akademie věd České republiky, 1999.
- Kudrnáč, J. 1958: Skladování obilí v jamách-obilnicích. In: Vznik a počátky Slovanů 2, s. 233-252.
- Ruttikay, M. 1990: Pece na ranostředověkých sídliskách juhozápadného Slovenska. In: Archaeologia historica 15, s. 337-348.
- **Kulturní vrstva zacházení s odpadem na sídlištích Šimík**
- Ernée M., 2008: Pravěké kulturní souvrství jako archeologický pramen. Památky archeologické, Supplementum 20.
- Ernée M., 2005: Využití fosfátové půdní analýzy při interpretaci kulturního souvrství a zahloubených objektů z mladší a pozdní doby bronzové v Praze 10 – Záběhlicích. In: Archeologické rozhledy 57, 303 – 330.
- Kruťová M., 2002: Kulturní vrstva a stopy nenalezené minulosti. In: Archeologie nenalezaného, ed. Neústupný E., Plzeň – Praha.
- Květina P., 2002: Příspěvek k otázce formativních procesů archeologického materiálu. In: Bylany Varia 2, ed. Pavlů I., 21 – 38. Praha.
- Venc S., 2001: Souvislosti chápání pojmu „nálezkový celek“ v české archeologii. In: Archeologické rozhledy 53, 592 – 614.
- BENEŠ, J. – HRUBÝ, P. – KUNA, M. 2004: Vyhledávání a vzorkování vrstev. In: Kuna, M. ed.: 353 – 378.
- KUNA, M. 2002: Intruze jako doklad „nenalezených fází pravěkého osídlení. In: Neustupný, E., Archeologie nenalezaného, Plzeň: Katedra archeologie, 119-140.
- NEUSTUPNÝ, E. 1987: Pravěká eroze a akumulace v oblasti Lužického potoka, AR 39, 629-642.
- NOVÁČEK, K. 2003: Rezidualita v městských souvrstvích. In: Šmejda, L. – Vařeka, P. ed.: Sedmdesát neustupných let. Plzeň, 131 – 146.
- RULF, J. 1997: Intruze keramiky. Příspěvek ke kritice pramenů, AR 49, 439-461.
- **Vývoj stavebních materiálů a životnost domu**
- Adámek, J. a kol.: Stavební látky, keramika, dřevo, kovy a sklo.

- DRESLER, Petr. Surovinová základna Pohanska u Břeclavi. In Procházka, Rudolf. *Forum urbes medii aevi VI*. Brno: Archaia Brno, 2012. s. 46-61, 16 s. ISBN 978-80-903588-6-7.
- Kotásková, P. – Havířová, Z. 2007: Historický vývoj a soudobé dřevěné srubové a roubené stavby pro bydlení, Praha.
- Pavlů, I. 1977: K metodice analýzy sídlišť s lineární keramikou, PA LXVIII, 5 – 55.
- Roček, I. – Malík, V. 2007: Nejstarší konstrukční materiál – dřevo, Praha.
- Staňková, J. – Sedláková, R. – Pošva, R. – Voděra, S. 2005: Architektura v proměnách tisíciletí, Praha.
- Škabrada, J. 2003: Konstrukce historických staveb, Praha.
- Škabrada, J. 1999: Lidové stavby, Praha.
- Vitruvius: Deset knih o architektuře.
-
- **Hodnota domu v dějinách (jak byl dům důležitý pro jeho majitele?) Hons**
- Hošek, R. – Marek, V. 1990: Řím Marka Aurelia. Praha.
- Petráň, J. a kol. 1985: Dějiny hmotné kultury I. Praha.
- Hora – Hořejš, P. 1997: Toulky českou minulostí. Praha.
- Hoffmann, F. 1992: České město ve středověku. Praha.
- Jelínek, J. 1986: Střecha nad hlavou. Počátky lidské architektury. Brno.
- Neústupný, E. 1986: Sídelní areály pravěkých zemědělců, Památky archeologické LXXVII, 226-276.
- Sklenářová, Z. 2003: Možnosti a problémy rekonstrukce pravěkých obytných staveb, REA 4, 11-39.
- Syrový, B. 1974: Architektura – svědectví dob. Praha
- Vencel, S. 1968: K otázce interpretace pravěkých staveb, Archeologické rozhledy XX, 490-510.
- Vařeka, J. 2004: Archeologie středověkého domu I. - Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí. 6.-15. století. Katedra archeologie, FHS ZČU. Plzeň.
- Vařeka, J. – Frolec, V. 1982: Lidová architektura. Praha.
-
- **Sídliště rolníků versus sídliště nomádů. Jaké jsou rozdíly? Zelíková**
- Fodor, I. 1996: The ancient Hungarians: exhibition catalogue, Budapest.
- Chochorowski, T. 2004: Kimmerowie Scytowie Sarmaci :księga poświęcona pamięci profesora Tadeusza Sulimirskiego, Kraków.
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu I., Plzeň.
- Zábojník, J. 2004: Slovensko a avarský kaganát, Bratislava.
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu. I, Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí: 6.-15. století. Plzeň
- LEBEDYNSKY, I.- KOUZNETSOV, V. 2005: Les Alains, Paříž.
- LEBEDYNSKY, I. 2003: Les Nomades, Paříž.
- Čermáková, E. 2008: Archeologická (ne)čitelnost nomádů (na příkladě Mongolů – Chalchů). In: Měřínský, Z. – Klápště, J. (eds.): Moravskoslezská škola doktorských studií, seminář 1, Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque, Supplementum I. Brno, 7-13.
- Čermáková, E. 2012: Krajinami cizích časů. Vnímání prostoru a času usazenými a nomádkými kulturami. Praha.
- Kadyrov, V. 2005: Traditions of Nomads. Bishkek.
- Neustupný, E. 1997: Šňůrová sídliště, kulturní normy a symboly, Archeologické rozhledy 49, 304-322.
- Odler, M. 2012: Avarské sídliště v střední Evropě: problémová bilancia, Studia Mediaevalia Pragensia 11, 17-96.

- Pohl 1988 – W. Pohl: Awaren. Ein Steppenvolk in Mitteleuropa 567-822 n. Chr. München 1988.
- Šalkovský 2001 – P. Šalkovský: Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt. Archaeologica Slovaca Monographiae. Studia Instituti Archaeologici Nitriensis Academiae Scientiarum Slovaca 6. Nitra 2001.
- Takács 2002 - M. Takács: Der Hausbau in Ungarn vom 2. bis zum 13. Jahrhundert n. Chr. – ein Zeitalter einheitlicher Grubenhäuser? In: The rural house from the migration period to the oldest still standing buildings. Ruralia IV. 8. – 13. September 2001, Bad Bederkesa, Lower Saxony, Germany. Pam. Arch. – Supplementum 15. Praha 2002, 272-290.